

Можливе їх коливання пов'язане з двома підходами — зміною розміру ставки податків і використанням пільг щодо їх сплати.

На жаль, в Україні відсутнє методологічне обґрунтування і методика використання цих інструментів регулювання економікою в напрямку динамічного та технологічного розвитку. Що стосується абсолютного розміру ставок податків, то як свідчить закордонний досвід, вони повинні бути стабільними і охоплювати значні періоди часу. Найбільш динамічним і реальним інструментом є використання податкових пільг. Саме такий підхід дозволить створити умови сприятливого інвестиційного клімату в країні, скласти умови для розвитку науково-технологічних галузей і, в кінцевому рахунку, наповнити бюджет реальними надходженнями.

Данилейко О.А., Ілюшечкіна А.І.,
«Облік, аналіз і аудит», 4 курс,
Кременчуцький національний університет
ім. М. Остроградського
Науковий керівник — д.е.н., професор Касич А.О.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ

Дослідження впливу податкової системи на економічний розвиток держави є надзвичайно актуальною темою, адже саме податки є основним джерелом поповнення державного бюджету.

Проблема підвищення ефективності податкової системи, що сприяє стабільному економічному зростанню, в даний час займає особливе місце в вітчизняних наукових публікаціях.

Мета дослідження полягає у вивченні досвіду провідних країн світу у питаннях податкового регулювання та визначенні напрямів удосконалення вітчизняної податкової системи задля посилення її позитивного впливу на економіку країни.

Багато країн світу досягли кращих результатів зростання економіки шляхом зниження податкових ставок. Проаналізувавши досвід формування податкової системи США за 1920—2012 рр. [3] було встановлено існування залежності: якщо держава застосовує менший спектр податків та знижує їх ставки, то показники економічного зростання країни збільшуються.

Згідно статистичних даних «Doing Business Prodject» (табл. 1), проаналізовано такі показники, як затрати часу на сплату податків, кількість податків, що сплачують підприємства, та наявність онлайн-системи прийняття податкової звітності. У табл. 1 відображено країни, які можуть потенційно стати прикладом у покращенні податкової системи.

Наприклад, середньостатистичне українське підприємство протягом року сплачувало 135 податків і платежів та затрати часу — 657 годин на рік. Для порівняння, у Китаї кількість платежів — 3, Сінгапурі — 5, Таджикистані — 69.

Таблиця 1

СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ НА ПРИКЛАДІ 6 КРАЇН ЗА 2012 Р.

Економіка країни	Кількість податків та платежів (за 1 рік)	Затрати часу на сплату податків (за 1 рік)	Наявність онлайн системи	Частка податків та платежів у ВВП, (%)
Ірландія	17	76	так	35,0
Канада	19	131	так	38,4
Казахстан	15	188	так	21,5
Великобританія	16	110	так	40,9
Норвегія	8	87	так	56,6
Фінляндія	17	93	так	52,3
Україна	135	657	так	29,5

Джерело: [1, 2]

Спостерігається тенденція надмірного навантаження податкового тягаря для малого та середнього бізнесу країни, а наслідком є те, що значна частина економіки йде в тіньовий сектор, зростає корупція, зменшується обсяг інвестицій у економіку держави.

На основі узагальнення світового досвіду пропозиції щодо удосконалення системи оподаткування в Україні стосуються:

— скорочення переліку наявних податків для зменшення тиску на підприємницький сектор (особливо на малий і середній бізнес);

— зниження ставок тих податків, які найбільшою мірою впливають на інвестиційну поведінку підприємств;

— спрощення організаційних процедур при здійсненні розрахунків за податками.

Література

1. Офіційний сайт General Intelligence Agency [електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.cia.gov/>
2. Doing Business/ [Електронний ресурс] / www.doingbusiness.org // Doing Business. — Режим доступу: <https://www.doingbusiness.org>
3. How tax cuts (and hikes) affect the economy/ [Електронний ресурс] / www.discoverthenetworks.org // Discover the networks. — Режим доступу: <https://www.discoverthenetworks.org>

Джура І. С.

*«Фінансовий моніторинг», 4 курс,
Національний університет державної
податкової служби України*

Науковий керівник — старший викладач Мискіна О.О.

ФІСКАЛЬНА РОЛЬ ПОДАТКУ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

У будь-якій державі громадяни зобов'язані віддавати частину своїх доходів на загальнодержавні потреби. Досконалість форм і методів передавання цих коштів свідчить про рівень розвитку держави, її економічних та правових інститутів.

При оподаткуванні особистих доходів, згідно Податкового кодексу, застосовується різна кількість ставок. Податковий кодекс зберіг ставку податку на рівні 15 % як основну, але і запровадив низку додаткових ставок, що роблять цей податок прогресивним [1].

Податок на доходи фізичних осіб є однією з основних статей податкових надходжень і джерелом доходів місцевих бюджетів. Його частка в зведеному бюджеті України наближена до податку на додану вартість, податку на прибуток підприємств і має стійку тенденцію до зростання [3].

Обсяг надходжень ПДФО за 2005—2011 рр., а також станом на 01.09.2012 року можна простежити за табл. 1.

Таблиця 1

ОБСЯГ НАДХОДЖЕНЬ ПДФО ДО МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА 2005 — 01.09.2012 Р., МЛРД ГРН

Рік	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	01.09.2012
Обсяг надходжень, млрд грн	12,6	22,8	34,8	45,9	44,5	51,0	54,1	44,1

Як бачимо, податок на доходи фізичних осіб має тенденцію до зростання. Його надходження станом 01.09.2012 р. склали 44,1 млрд грн, що нп 13,1 % більше за відповідний показник минулого року [4].

Позитивними аспектами застосування ПДФО у вітчизняній податковій системі, на нашу думку, є: можливість обкладання платника відповідно до його платоспроможності; прогресивна шкала оподаткування послаблює соціальну нерівність; охоплення всіх доходи громадянина; регулюючу функцію даного податку забезпечують податкові ставки та знижки та пільги.

Звертаючись до зарубіжного досвіду, варто зазначити, що в іноземних державах органам місцевого самоврядування надано досить широке право у сфері податкової юрисдикції. У таких країнах Європи, як Болгарія, Кіпр, Естонія, Греція, Латвія, Норвегія, Румунія особистий прибутковий податок належить до місцевих податків, а в Бельгії, Данії, Фінляндії, Швеції та Швейцарії органи місцевого самоврядування самостійно визначають ставки, за якими будуть оподатковуватися доходи громадян [2].

Таким чином, розширення демократичних засад у подальшому позитивно вплине на весь податковий процес. Є підстави стверджувати, що такі реформи будуть позитивними для вітчизняної податкової системи.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-vi>
2. *Безпалько І.Р.* Досвід оподаткування доходів фізичних осіб у зарубіжних країнах / І.Р. Безпалько // Регіональна економіка. — 2009. — №2. — С. 159—165
3. *Свідерський Я.* Фіскальна роль оподаткування доходів фізичних осіб і напрями її зміцнення [Електронний ресурс] Режим доступу: http://conf-cv.at.ua/_ld/0/6_zbirnyk.pdf#page=361
4. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/news/558/>